

Pest Megyei Területfejlesztési Program

Natura 2000
Hatásbecslés

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Pest Megye Stratégiai Program NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS

MEGBÍZÓ: PEST MEGYE ÖNKORMÁNYZATA

KÉSZÍTŐ: TÁJOLÓ-TERV KFT.
1147 Budapest, Must u. 4.

KÉSZÍTETTE: AUER JOLÁN
területrendező tervező TR 01-5003
élővilágvédelmi szakértő SZTV Sz 042/2009
tájvédelmi szakértő SZTjV Sz 042/2009

Budapest, 2014. június

BEVEZETŐ

Pest Megye Önkormányzata 2013 őszére elkészítette „Pest Megye Területfejlesztési Konceptió Helyzetfeltáró” c. dokumentumot, valamint a megye hosszú távú fejlesztési céljait rögzítő Pest Megyei Területfejlesztési Konceptiót, melyet széles körű szakmai- és társadalmi egyeztetés után az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió elfogadását követően 2013. szeptember 29-i ülésén jóváhagyott a megye közgyűlése is.

Ezt követően készült el a Pest Megye Stratégiai Programja (továbbiakban: Pm SP), a területfejlesztési koncepción, mint hosszú távú célrendszeren nyugvó középtávú stratégia.

A stratégiai program, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (továbbiakban: TR rendelet) meghatározásai szerint a területi tervek egyik fajtája. A jogszabály szerint a területi terv alátámasztó munkarészei a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat és a környezeti értékelés.

Pest megye területfejlesztési terveinek, a környezeti értékelés tartalmának az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) kormányrendelet (továbbiakban: KÉ rendelet) szerinti egyeztetése során a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség jelezte, hogy a környezeti értékelés dokumentáció részeként a az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (továbbiakban: Natura 2000 rendelet) 14.sz. mellékletének megfelelően elkészített Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítését is kéri.

Jelen dokumentáció Pest Megye Stratégiai Programjának Natura 2000 hatásbecslése.

AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI

A Natura 2000 rendeletben meghatározott Natura 2000 hatásbecslés dokumentáció alapvetően konkrét beruházások hatásainak becslésére alkalmazható.

Pm SP Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítésénél a fő probléma, hogy egy stratégiai program nem rendezési, hanem fejlesztési típusú terv. Vagyis **Pm SP nem tartalmazza konkrét területhasználatok lehatárolását, nem tartalmazza nyomvonalas létesítmények nyomvonalait, még nyomvonal változatait sem.** Egy stratégiai program alapvetően a tervezett fejlesztések elvi irányait fogalmazza meg, műszaki nyomvonalas infrastrukturális létesítmények —közlekedési-, villamosenergia- és szénhidrogén hálózatok— esetében legfeljebb arra utal, hogy hol van hiányzó kapcsolat, de arra vonatkozóan, de annak rögzítése, hogy a hiányzó kapcsolat milyen nyomvonalon valósul meg, nem egy SP tárgyköre. Az SP egyes intézkedéseinél ugyan nevesített térségre vonatkozóan határoz meg beavatkozásokat pl. Pest megye fejlődésben lemaradó térségeinek komplex fejlesztése (GD3 intézkedések), vagy az integrált területi beavatkozások területei (Ferihegyi Gazdaságfejlesztési Övezet ITI Homokhátság ITI, Pm Duna Stratégia ITI). De a nevesített térségben sem ismert a megvalósuló létesítmények konkrét helye. A SP intézkedései, beavatkozásai alapján készülő rendezési típusú tervek —megyei vagy térségi (pl.: kistérségi, járási) területrendezési tervek, vagy településrendezési tervek—, továbbá nyomvonalas létesítmények lehetséges nyomvonalváltozatait feltáró tanulmánytervek, létesítmények engedélyezési tervei határozzák meg az igénybevételre kerülő területeket.

A fentiekből következően a Natura 2000 rendelet 14.sz. melléklete szerinti Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció nem készíthető el, legfeljebb egy Natura 2000 átvilágítás (screening), de az is csak az előbbiekben ismertetett korlátokkal.

PEST MEGYE STRATÉGIAI PROGRAMJÁNAK BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (továbbiakban: Tftv) 2012. január 1. napján hatályba lépett módosítása következtében a területfejlesztés vált megyék egyik legfontosabb feladatával.

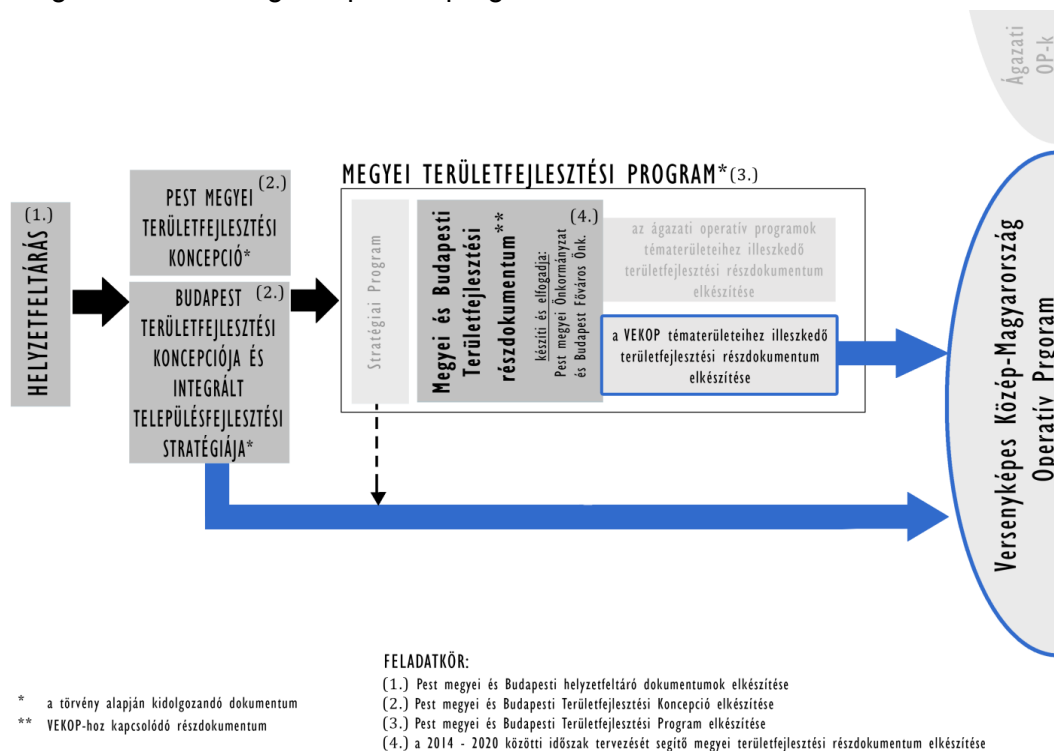
A megújított területfejlesztési szabályozások szerint a megyéknek két tervi műfajban kell területfejlesztési tervezést végezniük: koncepciót kell készíteni, majd ezt követően programozni.

A megyei területfejlesztési tervezési folyamat fő feladatai az alábbiak:

1. Megyei szintű helyzetfeltáró dokumentumok elkészítése.
2. Megyei területfejlesztési koncepció elkészítése.
3. Megyei területfejlesztési program elkészítése.
4. A 2014-2020 közötti uniós programozási időszak tervezését segítő megyei területfejlesztési részdokumentumok elkészítése (a területi és az ágazati operatív programokhoz).
5. Partnerség biztosítása.
6. Területi koordináció ellátása.
7. Uniós forrásból támogatandó megyei projektötletek gyűjtése.

Fenti dokumentumok közül Pest Megye Önkormányzata 2013 őszére elkészítette „Pest Megye Területfejlesztési Koncepció Helyzetfeltáró” c. dokumentumot, valamint a megye hosszú távú fejlesztési céljait rögzítő Pest Megyei Területfejlesztési Koncepciót, amelyet 2013. szeptember 29-i ülésén a megye közgyűlése jóváhagyott.

Ezt követően készül a megyei területfejlesztési program (stratégiai program), a területfejlesztési koncepción, mint hosszú távú célrendszeren nyugvó középtávú stratégia és annak megvalósítását szolgáló operatív program.

1. ábra. A területfejlesztés folyamatának bemutatása (forrás: Pest Megye Stratégiai Program —Egyeztetési anyag, 2014. január)

Pest Megye Területfejlesztési Konceptió Helyzetfeltárás c. dokumentumban részletesen, a teljességre törekedve (nem csak az uniós költségvetési ciklusra való felkészülés jegyében) áttekintésre kerültek Pest megye társadalmi-, gazdasági-, térszerkezeti-, helyzete, továbbá az elmúlt egy-másfél évtized folyamatait vizsgálva az érvényes trendek.

Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő fázis c. dokumentumban a helyzetfeltárás megállapításait alapul véve megtörtént Pest megye pozicionálása, kidolgozásra kerültek a fejlesztés lehetséges forgatókönyvei, megfogalmazásra került a megye kívánatos jövőképe, meghatározásra került az a célrendszer, amely lehetővé teszi a jövőképben megfogalmazott kívánatos állapot elérését, annak megvalósítását. A célrendszer keretében egyaránt megfogalmazásra kerültek a területi- és ágazati fókuszú célkitűzések, törekedve a „Nemzeti Fejlesztés 2020” tervezési dokumentumban megfogalmazott országos fejlesztési célrendszerrel való összhang megteremtésére. A tervezési dokumentum úgynevezett „teljes tervezés” módszerével készült, tehát mindent tartalmaz, ami a Pest megyében élők számára fontos lehet, még akkor is, ha annak bizonyos elemeinek megvalósítására nem várható uniós forrás.

A koncepcióban megfogalmazott célkitűzések egy 2030-ra elérni kívánt jövőbeni állapotra vonatkoznak, így a következő hétéves uniós költségvetési időszak alatt nyilvánvalóan nem tudnak majd maradéktalanul megvalósulni.

Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban megfogalmazott **jövőkép** a következő: **„Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”**.

A Területfejlesztési Konceptió tudatos értékvalasztással határozta meg a célkitűzéseket. A gazdasági környezet „megújítása”, mint általános cél, azt a következtetést fejezi ki, hogy Pest megye Területfejlesztési Konceptiójának átfogó, valamint stratégiai és horizontális célkitűzései eléréséhez jelentős hatékonyságnövelésre van szükség az endogén erőforrások, valamint a térszerkezeti adottságok kihasználásában, valamint a vállalkozások és intézmények együttműködésében, ami alapvető változást feltételez a gazdaság működésében. Pest megye csak akkor képes helyállni a nemzetközi versenyben, és csak akkor képes megteremteni a biztonságot, erősíteni a közösségeket és a jövőbe vetett bizalmat, ha megteremti ennek gazdasági alapjait; illetve, ha valamennyi célkitűzésében érvényre juttatja azt a törekvését, hogy a gazdasági, társadalmi és területi fejlődéshez alapvető gazdasági szerkezetváltásra van szükség a fenntartható minőségi környezet biztosításával párhuzamosan.

- Nem a közvetítő-városi gyűrűben kívánja pozicionálni magát, hanem axiálisan kívánja kialakítani azokat az összetett „identitás-körzeteit” melyek „ún. gyors (infrastruktúrával jól ellátott) urbanizált és a velük kölcsönkapcsolatban álló „lassú” azaz agrár, vagy/és szabadidő-rekreációs zónákból szerveződnek. Nem egyetlen entitásként, hanem részentitások összességként kínálja és identifikálja magát a Metropolisz Régiót.”
- Az agglomeráció „túlépítése” megakadályozásával a természeti környezetének jelentős és értékes részének, a főváros környéki „green-belt”-etnek a megtartásával új agglomeráció kép létrehozásával, rendezett településeket szeretne, ahol „a településközpontok agoraként, kellemes találkozóhelyként működnek”.
- „Kiemelten fontos a természeti és épített környezet – kulturtáj, épített örökség, régészeti- és műemlékek – védelme, megőrzése, fejlesztése, továbbörökítése. A megőrzött múlt nélkül nincs tartós jövő.” A megye városai valódi térségi központként való működésének elérése mind az általuk nyújtott lakossági és közszolgáltatások tekintetében.
- „A területfelhasználás szigorú szabályokhoz kötött, a termőföld, a természeti értékek védelme érdekében a gazdaságfejlesztés, a lakóövezetek fejlesztése elsődlegesen csak terület rehabilitációkkal lehetséges, zöldmezős fejlesztésekre csak a megyei fejlesztési és rendezési tervekben kijelölt területeken van lehetőség.”

- A belső növekedést Pest megye a kistérségeken és megyehatárokon átnyúló kapcsolatrendszer erősítésével is kívánja segíteni az elérhető erőforrások, különösen a szakképzett munkaerő mellett.
- A megye minden térségében, a társadalom minden rétegében, minden korosztályának hasonló színvonalon szeretné biztosítani az életfeltételeket, a családi értékek előtérbe helyezésével, a családtámogatási rendszer megvalósulásával, a gyermekvállalási kedv növekedését célozza meg a csökkenő válásszám mellett.
- Közlekedési feltételek javításával, bővítésével szeretné a jobb elérhetőséget biztosítani a megye haránt irányú kapcsolatrendszerének bővítésével is.
- A megújuló energiák részarányának növelésével a 20 %-ot kívánja elérni a megye, kiemelt hangsúlyt fektetve a napenergia, a termál energia hasznosítására a megye déli és keleti térségeiben. Az erdővel borított területeken a faelgázosító illetve a pellet tüzelésű rendszerek kialakítása kapna támogatást. A szennyvíztisztító, valamint a hulladék lerakó telepek biogáz hasznosító rendszereinek fejlesztésével szintén a megye energiaellátásának növelése a cél. A gázzal el nem látott településeken a hőszivattyús fűtésrendszerek elterjesztése javasolt.
- Vízgazdálkodási rendszerek komplex módon történő javításával és fejlesztésével a gazdaság élénkítése, valamint a klímaváltozásra való felkészülés is megoldandó.

A **célrendszer** struktúrájának felépítése során *három nagy átfogó cél* került meghatározásra:

- I. **Társadalmi megújulás** (Testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek);
- II. **Gazdaság dinamizálása** (Az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve);
- III. **Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása** (A lokális –és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet);

Az átfogó célokon belül *ágazati és területi stratégiai célokat* egyaránt kitűzésre kerültek. A stratégiai célok teremtik meg a Stratégiai Program gerincét. Minden átfogó cél alá négy stratégiai cél került meghatározásra, valamint két speciális stratégiai cél, a Pest Megyei Duna stratégia megvalósítása és a Homokhátság térségének komplex fejlesztése.

Horizontális célok is megfogalmazásra kerültek, melyek olyan jellegű kitűzések, melyeknek jellegüknél fogva szükséges valamennyi stratégiai célt áthatniuk, hatásuk nem korlátozódhat egyetlen szegmensre sem önállóan. Ezért itt jelenik meg például a partnerség, a kohézió és felzárkóztatás és az értékmegőrzés.

A területfejlesztési koncepció elfogadását követően a megye elkezdte a középtávra szóló, **területfejlesztési programjának** kidolgozását

A területfejlesztési program középtávra szól, melynek

- ⇒ **stratégiai programrészében** kerülnek meghatározásra
  - a specifikus és területi célok (a jövőkép és az átfogó cél alapján),
  - a horizontális célok,
  - a prioritások (a specifikus célok alapján);
- ⇒ **operatív programrészében** kerülnek meghatározásra az intézkedések (a stratégiai programrészben meghatározott prioritások alapján).

Pest Megye Stratégiai Programjában Pm Területfejlesztési koncepciója alapján kidolgozásra került a megye középtávú cselekvési terve. Pm SP Egyeztetésre kerülő változata 2014. januárjában készült el.

A megyei stratégiai program tartalmi követelményeit a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 3. melléklete rögzíti az alábbiak szerint:

Stratégiai program:

- a tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása;
- célrendszer: a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési elvek alapján a specifikus, horizontális és területi célok meghatározása, viszonyrendszerének bemutatása;
- a prioritások azonosítása: a prioritások leírása; célok és prioritások eredményességi kritériumainak, illetve számszerűsített mutatóinak meghatározása, a megvalósítás lehetséges szereplőinek és a közreműködők körének megjelölése; a prioritások leírásában egyértelműen azonosítani kell a megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozásokat és azok esetleges külső feltételeit, valamint a megye felelősségén kívül eső, a célok eléréséhez elvárt beavatkozásokat;
- a célok és a prioritások közötti kapcsolatok beazonosítása;
- a programnak jeleznie kell a különböző ágazatok felé a fejlesztési igények közül az ágazati programokban megvalósítani javasolt elemeket;
- a tervezéskísérő eljárások (különösen az előzetes programértékelés és a környezeti értékelés) dokumentációja, bemutatva a tervezéskísérő eljárások tervezési folyamatra tett hatásait és a végrehajtás várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait;

Pest Megye Stratégiai Programja a Területfejlesztési Koncepció célrendszerét figyelembe véve, törekedve az európai uniós tematikus célkitűzésekhez és a hazai operatív programokhoz (elsősorban a VEKOP-hoz) való illeszkedésre, nyolc fő beavatkozási területet azonosít:

1. táblázat: Pest Megye Stratégiai Program prioritásainak, intézkedéseinek, beavatkozásainak rendszere

	I. Prioritás: PEST MEGYE TÖBB LÁBON ÁLLÓ GAZDASÁGÁNAK DINAMIZÁLÁSA
GD1	1. INTÉZKEDÉS: VÁLLALKOZÁSOK VERSENYKÉPESSÉGÉNEK JAVÍTÁSA
GD1.a	a) beavatkozás: Megyei befektetésösztönző szervezet létrehozása és működtetése
GD1.b	b) beavatkozás: Vállalkozások foglalkoztatásának ösztönzése
GD1.c	c) beavatkozás: Vállalkozások telephely feltételeinek javítása
GD1.d	d) beavatkozás: Vállalati technológia fejlesztések
GD1.e	e) beavatkozás: Pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés feltételeinek javítása
GD1.f	f) beavatkozás: Üzleti környezet fejlesztése
GD1.g	g) beavatkozás: Vállalkozásokat segítő tanácsadói program indítása
GD1.h	h) beavatkozás: Vállalkozói együttműködések ösztönzése
GD1.i	i) beavatkozás: Vállalati K+F tevékenység erősítése
GD1.j	j) beavatkozás: Vállalatok és kutatóhelyek közötti együttműködés támogatása
GD1.k	k) beavatkozás: Start-up, Spin-off, Spin-out vállalkozások fejlesztése
GD1.l	l) beavatkozás: Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése
GD2	2. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYE GAZDASÁGÁBAN MEGHATÁROZÓ SÚLYÚ ÁGAZATOK FEJLESZTÉSE
GD2.a	a) beavatkozás: Kiemelt jelentőségű ágazatok (pl: járműgyártás, elektronikai, híradástechnika, gyógyszeripar) fejlesztése
GD2.b	b) beavatkozás: Mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása
GD2.c	c) beavatkozás: Életmód, egészségipar és alkonygazdaság fejlesztése

GD2.d	d) beavatkozás: Turizmus mint stratégiai ágazat fejlesztése
GD2.e	e) beavatkozás: Kreatív ipar fejlesztése
GD2.f	f) beavatkozás: Versenyképes IKT szektor fejlesztése
GD2.g	g) beavatkozás: Ipari-logisztikai-szolgáltató területek kialakítása és fejlesztése
II. Prioritás: PEST MEGYE FEJLŐDÉSBE LEMARADÓ TÉRSÉGEINEK KOMPLEX FEJLESZTÉSE (CLLD¹)	
GD3	1. INTÉZKEDÉS: LEMARADÁSBAN LÉVŐ TÉRSÉGEK KOMPLEX FEJLESZTÉSE
GD3.a	a) beavatkozás: Ipoly mente (szobi) térség fejlesztése
GD3.b	b) beavatkozás: Tápió mente (nagykátai) térség fejlesztése
GD3.c	c) beavatkozás: Galga mente (aszódi) térség fejlesztése
GD3.d	d) beavatkozás: Ceglédi térség fejlesztése
GD3.e	e) beavatkozás: Dabas/Ráckevei térség fejlesztése
III. PRIORITÁS: KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS PEST MEGYE NEMZETKÖZI, REGIONÁLIS ÉS TÉRSÉGI KAPCSOLATAINAK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	
TF1	1. INTÉZKEDÉS: HIÁNYZÓ NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK ÜTEMEZETT MEGÉPÍTÉSE, ILLETVE A MEGLÉVŐ KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE
TF1.a	a) beavatkozás: Nemzetközi közúti kapcsolatok fejlesztése
TF1.b	b) beavatkozás: Nemzetközi vasúti kapcsolatok fejlesztése
TF1.c	c) beavatkozás: Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítmányozásban
TF2	2. INTÉZKEDÉS: KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE
TF2.a	a) beavatkozás: Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése
TF2.b	b) beavatkozás: Községi közlekedés kisléptékű fejlesztése
TF2.c	c) beavatkozás: Kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása
TF3	3. INTÉZKEDÉS: KÖZÚTHÁLÓZAT FEJLESZTÉSE
TF3.a	a) beavatkozás: Belterületi utak fejlesztése
TF3.b	b) beavatkozás: Külterületi utak fejlesztése
TF3.c	c) beavatkozás: Kerékpárúthálózat fejlesztések
TF3.d	d) beavatkozás: Közlekedésbiztonsági beavatkozások
IV. PRIORITÁS: TELEPÜLÉSI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS AZ ÉLHETŐBB, FENNTARTHATÓBB LAKÓKÖRNYEZETÉRT	
TF4	1. INTÉZKEDÉS: POLICENTRIKUS TELEPÜLÉSSTRUKTÚRA, JÁRÁSKÖZPONTI FUNKCIÓHOZ KÖTHETŐ FEJLESZTÉSEK PEST MEGYÉBEN
TF4.a	a) beavatkozás: Járásközpontok fejlesztése, funkcióbővítő településfejlesztési beruházások
TF4.b	b) beavatkozás: Önkormányzati szolgáltatások javítása
TF4.c	c) beavatkozás: Szociális városrehabilitációs beavatkozások
TF5	2. INTÉZKEDÉS: KÖRNYEZETVÉDELEM, TERMÉSZETI TERÜLETEK ÉS ÉRTÉKEK MEGÓVÁSA, ÉLHETŐBB TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA
TF5.a	a) beavatkozás: Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek

¹ CLLD: közösségek által irányított helyi fejlesztések

	növelése
TF5.b	b) beavatkozás: Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése
TF5.c	c) beavatkozás: Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem
TF5.d	d) beavatkozás: Barnamezős területek megyei kataszterének elkészítése, kármentesítési-, hasznosítási tervek elkészítése
	V. PRIORITÁS: FENNTARTHATÓ HATÉKONYAN MŰKÖDŐ, A KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ ALKALMAZKODÓ ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA
TF6	1. INTÉZKEDÉS: ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, A CO2 KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE
TF6.a	a) beavatkozás: Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérlakások energetikai megújítása
TF6.b	b) beavatkozás: Lakossági fejlesztések támogatása
TF6.c	c) beavatkozás: Gazdasági társaságok energiahatékonsági beruházásai
TF6.d	d) beavatkozás: Települések közvilágításának energiatakarékos megújítása
TF6.e	e) beavatkozás: Szemléletformálás az energiatakarékosság tekintetében
TF7	2. INTÉZKEDÉS: VÍZGAZDÁLKODÁS, VÍZVISSZATARTÁS LÉTESÍTMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE
TF7.a	a) beavatkozás: Megyei ár-és belvízvédelmi program(ok) kidolgozása
TF7.b	b) beavatkozás: Felszíni csapadékvíz elvezetés létesítményeinek fejlesztése
TF7.c	c) beavatkozás: Vízügyi, vízviasszatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása
TF7.d	d) beavatkozás: Belvizek elleni védekezés
TF7.e	e) beavatkozás: Élővizeink (folyók, tavak, patakok)és környezetük rendbetétele, revitalizációja
TF7.f	f) beavatkozás: Szemléletformálás az ésszerű vízgazdálkodás tárgyában
TF8	3. INTÉZKEDÉS: MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNOSÍTÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE
TF8.a	a) beavatkozás: Pest megyei Megújuló Energia Stratégia kidolgozása
TF8.b	b) beavatkozás: Megújuló energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása
TF8.c	c) beavatkozás: Szemléletformálás a megújuló energiák felhasználása tekintetében, mintaprojektek megvalósításával is
TF9	4. INTÉZKEDÉS: HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSE
TF9.a	a) beavatkozás: Hulladék újrahasznosítás növelése
TF9.b	b) beavatkozás: Zöldhulladék újrahasznosítás szerepének növelése
TF9.c	c) beavatkozás: Újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő szerepének növelése
TF9.d	d) beavatkozás: Az illegális hulladéklerakás megakadályozása, meglévő lerakók felszámolása
TF9.e	e) beavatkozás: Szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán
TF10	5. INTÉZKEDÉS: VÍZKÖZMŰ HÁLÓZATOK FEJLESZTÉSE PEST MEGYÉBEN
TF10.a	a) beavatkozás: Közcsatorna rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése
TF10.b	b) beavatkozás: Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása
TF10.c	c) beavatkozás: Szemléletformálás az egészséges ivóvízfelhasználás kapcsán

	VI. PRIORITÁS: TÁRSADALMI INNOVÁCIÓ-, MEGÚJULÁS-, A TÁRSADALMI BEFOGADÁS ELŐMOZDÍTÁSA ÉS A SZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM
TM1	1. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYEI HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE
TM1.a	a) beavatkozás: Duális képzés erősítése
TM1.b	b) beavatkozás: Térség-specifikus igények biztosítása az oktatásban
TM1.c	c) beavatkozás: Pályaválasztási orientáció fejlesztése
TM1.d	d) beavatkozás: Egész életen át való tanulás ösztönzése
TM1.e	e) beavatkozás: Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként
TM1.f	f) beavatkozás: Helyi közszolgáltatásokat nyújtó humán erőforrás fejlesztése
TM1.g	g) beavatkozás: Egészségügyben dolgozók kompetencia fejlesztése
TM2	2. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYEI INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE ÉS ÉPÍTÉSE
TM2.a	a) beavatkozás: Oktatási alapintézmények (bölcsőde, óvoda, családi napközi, általános iskola) fejlesztése
TM2.b	b) beavatkozás: Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése
TM2.c	c) beavatkozás: Szociális intézmények fejlesztése
TM3	3. INTÉZKEDÉS: PEST MEGYE KULTURÁLIS ÉRTÉKEINEK MEGŐRZÉSE, HELYI ÉS MEGYEI IDENTITÁSTUDAT ERŐSÍTÉSE
TM3.a	a) beavatkozás: Helyi és megyei identitás erősítése
TM3.b	b) beavatkozás: Pest megyei kastélyprogram megvalósítása
TM4	4. INTÉZKEDÉS: TÉRSÉGI SZEREPLŐKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS KOORDINÁCIÓ
TM4.a	a) beavatkozás: Pest megye térségmenedzselési kapacitásainak kialakítása és működtetése
TM4.b	b) beavatkozás: Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése
TM5	5. INTÉZKEDÉS: TÁRSADALMI PROGRAMOK MEGVALÓSÍTÁSA
TM5.a	a) beavatkozás: Családbarát Pest megye
TM5.b	b) beavatkozás: Közösség építése és társadalmi bizalom erősítése
TM5.c	c) beavatkozás: Szegénység elleni küzdelem, más leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása
	VII. PRIORITÁS: TESTBEN ÉS LÉLEKBEN EGÉSZSÉGES PEST MEGYE
TM6	1. INTÉZKEDÉS: EGÉSZSÉGTUDATOS ÉLETMÓD ÉS PREVENCIÓ ÖSZTÖNZÉSE
TM6.a	a) beavatkozás: Egészséges életmódra és prevencióra irányuló szemléletformáló programok
TM6.b	b) beavatkozás: Lelki egészség megteremtése
TM6.c	c) beavatkozás: Lakossági szűrőprogramok indítása
TM6.d	d) beavatkozás: Sportoláshoz alkalmas környezet megteremtése
TM7	2. INTÉZKEDÉS: EGÉSZSÉGÜGY INTÉZMÉNYRENDSZERI FEJLESZTÉSE
TM7.a	a) beavatkozás: Egészségügyi alap-, és szakellátás intézményeinek fejlesztése
TM7.b	b) beavatkozás: Pest megyei kórházak fejlesztése

	VIII. Prioritás: Integrált területi beavatkozások Pest megyében (ITI - Integrated Territorial Investment²)
	Ferihegyi Gazdaságfejlesztési Övezet ITI
	Homokhátság térségének komplex fejlesztése ITI
	Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása ITI

A TERV TÉRBELI KITERJEDÉSE, AZ ÁLTALA IGÉNYBE VETT TERÜLET

Pest Megye Stratégiai Programja Pest megye közigazgatási területére terjed ki.

Pm Stratégiai Program, a megye Pm Területfejlesztési koncepcióján alapuló középtávú cselekvési terv. Pm SP, Pm TFK célrendszerét figyelembe véve, az európai uniós tematikus célkitűzésekhez és a hazai operatív programokhoz (elsősorban a VEKOP-hoz) illeszkedve, intézkedéseket, beavatkozásokat határoz meg, konkrét területi lehatárolások nélkül. **A stratégiai program nem rendezési, hanem fejlesztési típusú terv. Vagyis nem tartalmazza konkrét területhasználatok lehatárolását, nem tartalmazza nyomvonalas létesítmények nyomvonalait, még nyomvonal változatait sem. Egy stratégiai program csak fejlesztési-, elvi irányokat fogalmaz meg, nyomvonalas infrastrukturális létesítmények esetében legfeljebb arra utal, hogy hol van hiányzó kapcsolat, de annak rögzítése, hogy a hiányzó kapcsolat milyen nyomvonalon valósul meg, nem egy stratégiai program tárgyköre.** Pm SP jellegénél fogva pl. nem tartalmaz olyan térképi mellékleteket, amelyeken konkrétan szerepelnének fejlesztési területek, tervezett infrastrukturális elemek nyomvonalai.

Pm TFK célkitűzései és Pm SP intézkedései és beavatkozásai alapján készülő rendezési típusú tervek —megyei vagy térségi (pl.: kistérségi, járási) területrendezési tervek, településrendezési tervek—, továbbá a műszaki nyomvonalas létesítmények lehetséges nyomvonalváltozatait feltáró tanulmánytervek, létesítmények engedélyezési tervei határozzák meg, tüntetik fel az igénybevételre kerülő területeket.

² Az integrált területi beavatkozás (ITI -**Integrated Territorial Investment**) egy új típusú beavatkozás az Európai Unió területfejlesztési eszköztárában, melyet a tervek szerint a 2014-2020 időszakban lehet első alkalommal alkalmazni. Olyan területi fókuszú fejlesztést jelent, amely megvalósulhat egy régió belül, de akár több régiót is magában foglalhat. Jellemzője az integrált megközelítés, vagyis nem egyetlen operatív program célkitűzéseinek van alárendelve, hanem több operatív program több prioritástengelyének egy időben, egy helyen történő alkalmazására ad lehetőséget. További jellemzője, hogy az ITI-re előre elkülönített forráskeret áll rendelkezésre és önálló –a megvalósításért felelős- menedzsment. Az ITI igazi jelentősége, hogy különösen hatékonyan képes a szinergikus hatásokat kihasználni.

A TERV VÁRHATÓ HATÁSAI A NATURA 2000 TERÜLETEKRE, HATÁSOK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

A Natura 2000 rendelet 14.sz. mellékletében meghatározott Natura 2000 hatásbecslés dokumentáció tartalmi előírásai alapvetően konkrét beruházások hatásainak becslésére alkalmazható. Területfejlesztési típusú terveknel az előírt tartalom alig alkalmazható. A jogszabály lehetőséget ad arra, hogy az egyes fejezetek kidolgozása a fejlesztési koncepciók és programok vonatkozásában a műfaji sajátosságaiból, illetve méretarányokból fakadó értelemszerű egyszerűsítéssel történhet.

PM SP jellegéből fakadóan csak intézkedéseket, beavatkozásokat határoz meg, a fejlesztések helyét térképi módon nem ábrázolja. A hatások vizsgálatokor reálisan csak az vehető számba, hogy

- mely típusú fejlesztések érinthetnek Natura 2000 területeket, és
- ezen fejlesztések milyen általános hatásokat okozhatnak a Natura 2000 területeken.

Pm TFK célkitűzéseinek megvalósulás két esetben érinthet Natura 2000 területeket:

1. nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúra fejlesztések
2. turisztikai fejlesztések esetén.

1. Műszaki nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúrafejlesztések

Stratégiai Program esetén nem megállapítható, hogy a megvalósítani kívánt nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúrahálózatok esetében —közlekedési-, villamosenergia- és szénhidrogén hálózatok— hol haladnak, mely területeket veszik igénybe, mivel a SP jellegénél fogva nem tartalmaz olyan térképi mellékleteket, amelyeken konkrétan szerepelnének tervezett infrastrukturális elemek nyomvonalai.

Előfordulhat, hogy a nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúrahálózatokra vonatkozó fejlesztési javaslatok megvalósulásuk esetében —kiemelendők III. prioritás „közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében (TKF)” közúti fejlesztési szándékai— Natura 2000 területek érintenek.

Fejlesztések hatása a Natura 2000 területekre:

Nyomvonalas létesítmények az alábbi hatásokat gyakorolhatják Natura 2000 területekre:

- ***Területigénybevétel:*** Közlekedési nyomvonalas létesítmények esetében a terület igénybevétel végleges. A létesítmény által elfoglalt területen az élővilág véglegesen elpusztul.
- ***Élőhely-fragmentáció és elszigetelődés:*** Közlekedési nyomvonalas létesítmények több darabra oszthatnak élőhelyek. Ennek következtében az egyes élőhely darabokat a degradált területek elszigetelik egymástól. Az élőhely-fragmentáció a megmaradó fajok egy részének gyors pusztulását okozza. Ezt részben az okozza, hogy az élőhelyfoltok között egyes fajok számára korlátozott a mozgás, ami gátolhatja a táplálékszerzést, a pártalálást, s a kis populációkat sújtó káros genetikai hatások megjelenéséhez vezethet. Részben az okozza, hogy a szegélyeken megváltoznak a mikroklimatikus hatások, amelyek következtében megváltoznak a területen élő fajok.
- ***Zavarás:*** Időszakos zavarást okoz a létesítmény építése, folyamatos zavarást okozhat a létesítmény üzemeltetése.

A műszaki nyomvonalas létesítmények **építése során** a közlekedési-, szénhidrogén- és földkábel hálózatok építése károsabb hatásokat gyakorolnak a Natura 2000 területekre, mint

a légvezetékes villamos hálózatok kiépítése, mivel előzőek esetében a vezetékek fektetése során a nyomvonal teljes hosszában bolygatásra kerül az igénybe vett terület

A műszaki nyomvonalas létesítmények **üzemelése során** a szénhidrogén- és villamoshálózatok kevésbé károsak a Natura 2000 területekre, mint a közlekedési létesítmények. A szénhidrogén-vezetékek és a földkábelek üzemelése során a vezetékek nyomvonalán az élőhelyek több típusa újra megtelepedhet (kivéve pl.: erdőtársulások), az állatvilág számára zavaró tényezőt nem jelentenek. A légvezetékek nyomvonalán hasonló a hatás az élővilágra azzal a különbséggel, hogy a légvezetékek egyes állatfajokat (pl.: madarak) korlátoznak, mint a földbe fektetett vezetékek. A közlekedési nyomvonalak területén az élőhelyek végérvényesen megszűnnek.

Pm SP nem tartalmaz olyan új műszaki nyomvonal jellegű létesítményre vonatkozó célkitűzéseket, amelyek országos szintű ágazati fejlesztési koncepciókban vagy az Országos Területrendezési Tervben nem szerepnének.

2. Turisztikai célú fejlesztések

A nem vonalas jellegű létesítmények számára történő, terület igénybevétellel járó fejlesztések közül a turisztikai fejlesztések esetében fordulhat elő, hogy Natura 2000 területekre hatással vannak. Más célú területfejlesztések esetében —gazdasági területek, lakóterületek vegyes területek— a jogszabályok előírásai szerint nem fordulhat elő, hogy Natura 2000 területeket érintsenek, illetve olyan helyre kerüljenek, hogy Natura 2000 területekre káros hatással legyenek.

Összetettebb a helyzet a turisztikai fejlesztések (GD2.d beavatkozás) esetében. A turisztikai fejlesztések jellemzően a szép táji környezetű és természeti adottságú területeket keresik, az ilyen területek esetében esetleg előfordulhat, hogy védett természeti területek és/vagy európai közösségi érdekű természetvédelmi rendeltetésű területek is.

Pm SP turisztikai ágazati célkitűzéseit értékelve az alábbi turisztikai fejlesztési irányok megvalósulása érinthet Natura 2000 területeket:

- az Ipoly mente (szobi) térségben (GD3.a) az *ökoturizmus, aktív turizmus és a falusi turizmus* fejlesztése,
- a Dabas/Ráckevei térségben (GD3.e) a *vízi és aktív, termál- és örökségturizmus* (kiemelten építve a szerb kisebbség hagyományaira —„Déli Szentendre”),
- Pest Megyei Duna Stratégia ITI.

A szobi térséget, a Duna-folyam pest megyei szakaszát és a Ráckevei Duna-ág térségét az alábbi Natura 2000 területek érintik:

- *különleges madárvédelmi Natura 2000 területek:*
  - Börzsöny és Visegrádi hegység (HUDI10002)
- *kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 területek:*
  - Börzsöny (HUDI20008)
  - Börzsöny és Visegrádi hegység (HUDI20039)
  - Duna és ártere (HUDI20034)
  - Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)

Fejlesztések hatása a Natura 2000 területekre:

A turisztikai célú fejlesztések elsősorban **területigénybevétel** révén vannak hatással a Natura 2000 területekre. A terület igénybevételek irreverzibilis hatásoknak tekinthetők, az élőhelyek, védett fajok megszűnését eredményezik az igénybe vett területen.

A fejlesztések konkrét területei jelenleg nem ismertek.

A NATURA 2000 TERÜLETEKET ÉRŐ HATÁSOK MEGELŐZÉSE, A HATÁSOK CSÖKKENTÉSE

1. Műszaki nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúrafejlesztések

Azon nyomvonalak esetében, amely műszaki tervezése már megkezdődött, az engedélyezési eljárások —a környezeti engedélyezési és a műszaki engedélyezési eljárások keretében— kell érvényesíteni a természetvédelmi szempontokat.

A még tervezés alatt nem álló nyomvonalak esetében a hatások csökkentésének módjai:

- **Elkerülés:** természetesen ez a leghatékonyabb módszer, a nyomvonalat oly módon kell megválasztani, hogy a Natura 2000 területet elkerülje.
- **Hatáscsökkentés:** műszaki beavatkozás létesül az élőhely feldarabolódás hatásának ellensúlyozására. Közlekedési létesítmények esetében a műszaki megoldásoknak számos típusa ismert, amelyek különböző állatfajok vagy csoportok részére készülnek, pl.: terelőkerítések, állatok átkelését lehetővé tevő alagutak, faunahidak.
- **Kompenzálás:** pl. az eltűnt élőhelyet máshol kialakított hasonló élőhellyel próbálják kiváltani.

A nyomvonalat megjelenítő tanulmányok, tervek készítésekor a hatások csökkentésének módjai:

- A tervezés első lépcsőjében tanulmányterv keretében a nyomvonalváltozatok között meg kell keresni a természeti értékeket, a védett élőhelyeket, -fajokat elkerülő, vagy legkevésbé veszélyeztető nyomvonalat.
- A területi tervekbe, majd a települések településszerkezeti terveibe ezt követően illeszthető be a nyomvonal. Mivel a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján a településszerkezeti tervekben csak +/-5%-kal lehet eltérni a kiemelt térségi vagy megyei területrendezési tervben szereplő nyomvonalától, kiemelt jelentősége van annak, hogy a területi tervekbe már jól átgondolt, a természetvédelmi érdekeket kellő súllyal kezelő nyomvonalak kerüljenek be.
- A nyomvonalas létesítmény műszaki tervezésekor a Natura 2000 hatásbecslési eljárás keretében a megvalósításra vonatkozó konkrét feltételek, a hatáscsökkentés módjának meghatározására, a szükséges kompenzációk meghatározására nyílik lehetőség.

2. Turisztikai célú fejlesztések esetében

Mivel a tervezés jelen szakaszában ismeretlen a turisztikai célú a majdani fejlesztési szándékok helye, területi kiterjedése, befolyásolhatók a fejlesztési területek kijelölése és ezáltal megelőzhetők a káros hatások:

- A területfoglalással járó turisztikai létesítmények lehetőleg a Natura 2000 területeken kívül kell elhelyezni, a Pm SP TIF2 intézkedésének megvalósításával (Lsd.: „környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (TIF2)” intézkedés beavatkozásait). A koordinált térségfejlesztést, a takarékos és átgondolt területhasználatot, a környezeti és természeti értékek megóvását a legfontosabb térhasználati elvek között jelöli meg a Pm TFK és Pm SP is. E tekintetben az aktív turizmus fejlesztési igényei rejtheti magában a legtöbb kockázatot, mégpedig az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra és gyakorlati megvalósítása tekintetében.

- Natura 2000 területeken az ökoturizmus megvalósítása nem feltétlenül jár természetkárosítással, ill. minimális hatásokkal járhat, viszont a természet megismerését is szolgáló ökoturisztikai létesítmények a természetvédelem érdekeit is szolgálhatják, a társadalomban a védendő értékek megismerése révén erősítheti a környezettudatos gondolkodást. Ilyen szemléletű fejlesztések esetén a természetvédelmi hatósággal együttműködve tervezés során kiválasztható az a terület, amelynek igénybevételel esetén nem történik természetkárosítás, és a terület igénybevétele csak a szükséges mértékű legyen.
- Területrendezési tervekben és településrendezési tervekben turisztikai célú területek csak az előző pontban részletezett elvek érvényesítésével jelölhetők ki.
- A Natura 2000 rendelet szerinti hatásvizsgálati eljárás és a környezeti hatásvizsgálati eljárás keretében a természetvédelméért felelős államigazgatási szerveknek lehetőségük van a szükséges feltételek meghatározására. A megvalósítások során az engedélyekben előírt feltételek betartását meg kell követelni és folyamatosan ellenőrizni kell.

1.sz. melléklet

Pest Megye Natura 2000 területtel érintett települései

KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI NATURA 2000 TERÜLETEK		
DINP		érintett település
Abonyi kaszálóerdő	HUDI10001	Abony
Börzsöny és Visegrádi hegység	HUDI10002	Bernecebaráti
		Dunabogdány
		Ipolydamásd
		Ipolytölgyes
		Kemence
		Kismaros
		Kóspallag
		Leányfalu
		Letkés
		Márianosztra
		Nagybörzsöny
		Nagymaros
		Perőcsény
		Pilisszentlászló
		Szentendre
		Szob
		Szokolya
		Tahitótfalu
		Vámosmikola
		Visegrád
		Zebegény
Jászkarajenői puszták	HUDI10004	Jászkarajenő
		Kocsér
		Kőröstetétlen
		Törtel
KNP		
Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	HUKN10001	Apaj
		Bugyi
		Dömsöd
		Kiskunlacháza
KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI NATURA 2000 TERÜLETEK		
DINP		érintett település
Alsó-Tápió és patakvölgyek	HUDI20050	Bénye
		Gomba
		Káva
		Tápióság
		Tápiószecső
		Úri
Börzsöny	HUDI20008	Bernecebaráti
		Ipolydamásd

		Ipolytölgyes
		Kemence
		Kismaros
		Kóspallag
		Letkés
		Márianosztra
		Nagybörzsöny
		Nagymaros
		Perőcsény
		Szob
		Szokolya
		Vámosmikola
		Zebegény
Budai-hegység	HUDI20009	Budajenő
		Budakeszi
		Budaörs
		Nagykovácsi
		Páty
		Perbál
		Piliscsaba
		Pilisszentiván
		Solymár
		Telki
		Tinnye
Budaörsi kopárok	HUDI20010	Budaörs
		Budakeszi
Csévharaszi homokvidék	HUDI20012	Csévharaszt
Debegió-hegy	HUDI20014	Szöd
		Szödliget
Duna és ártere	HUDI20034	Budakalász
		Csörög
		Dunabogdány
		Érd
		Göd
		Halásztelek
		Kismaros
		Kisoroszi
		Leányfalu
		Lórév
		Makád
		Nagymaros
		Pócsmegyer
		Ráckeve
		Százhalombatta
		Szentendre
		Szigetcsép

		Szigetmonostor
		Szigetújfalu
		Szob
		Sződ
		Sződliget
		Tahitótfalu
		Tököl
		Vác
		Verőce
		Visegrád
		Zebegény
Érd-Százhalombattai táblarög	HUDI20052	Érd
		Százhalombatta
Érd-tétényi plató	HUDI20017	Biatorbágy
		Diósd
		Érd
		Sóskút
		Törökbálint
Felső-Tápió	HUDI20019	Nagykátá
		Szentmártonkátá
		Tápióbicske
		Tápióság
		Tápiószecső
		Tápiószentmárton
Gerje mente	HUDI20021	Albertirsa
		Cegléd
		Ceglédbercel
		Csemő
		Nyársapát
		Pilis
		Törtel
Gógány- és Kőrös-ér mente	HUDI20022	Nagykőrös
Gödöllői-dombság peremhegyei	HUDI20040	Csomád
		Fót
		Göd
Gödöllői-dombság	HUDI20023	Bag
		Dány
		Domony
		Erdőkertes
		Galgahévíz
		Gödöllő
		Isaszeg
		Kerepes
		Kistarcsa
		Órbottyán
		Pécel

		Sülysáp
		Vácegres
		Váckisújfalu
		Vácszentlászló
		Valkó
Hajta mente	HUDI20025	Dány
		Farmos
		Kóka
		Nagykáta
		Szentlőrinc-káta
		Szentmárton-káta
		Tápiószele
		Tápiószentmárton
		Tóalmás
Ipoly-völgy	HUDI20026	Ipolydamásd
		Ipolytölgyes
		Kemence
		Letkés
		Nagybörzsöny
		Perócsény
		Szob
		Tésa
		Vámosmikola
Nagykőrösi pusztai tölgyesek	HUDI20035	Csemő
		Nagykőrös
Nyakas-tető szarmata vonulat	HUDI20037	Tök
		Zsámbék
Nyugat-Cserhát és Naszály	HUDI20038	Acsa
		Csörög
		Csővár
		Galgamácsa
		Kisnémedi
		Kosd
		Penc
		Püspökhátvan
		Püspökszilágy
		Rád
		Vác
		Vácduka
Pilis és Visegrádi-hegység	HUDI20039	Budakalász
		Csobánka
		Dunabogdány
		Leányfalu
		Pilisborosjenő
		Piliscsaba
		Pilisjászfalu

		Pilisszántó
		Pilisszentlászló
		Pilisvörösvár
		Pomáz
		Szentendre
		Tahitótfalu
		Tinnye
		Üröm
		Visegrád
Ráckevei Duna-ág	HUDI20042	Áporka
		Dömsöd
		Dunaharaszti
		Dunavarsány
		Kiskunlacháza
		Majosháza
		Makád
		Ráckeve
		Szigetbecse
		Szigetcsép
		Szigethalom
		Szigetszentmárton
		Tököl
Rekettyés	HUDI20043	Farmos
		Tápiógyörgye
		Tápiószele
Székek	HUDI20046	Abony
		Cegléd
		Törtel
Szigeti homokok	HUDI20047	Pócsmegyer
		Szigetmonostor
		Tahitótfalu
Tápiógyörgye-Újszilvási szikések	HUDI20024	Tápiógyörgye
		Újszilvás
Turjánvidék	HUDI20051	Alsónémedi
		Dabas
		Inárcs
		Kakucs
		Ócsa
		Örkény
		Táborfalva
		Tatárszentgyörgy
		Újhartyán
Veresegyházi-medence	HUDI20055	Mogyoród
		Szada

KNP		
Felső-kiskunsági szikes puszta	HUKN20001	Apaj
		Bugyi
		Kiskunlacháza
KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI NATURA 2000 TERÜLETNEK JELÖLT TERÜLETEK		
DINP		érintett település
Csévharaszi homokvidék bővítése	HUDI20012	Csévharaszt
		Ócsa
Jászkarajenői puszták	HUDI21056	Jászkarajenő
		Kocsér
		Kőröstimén
		Törtel
Turjánvidék bővítése	HUDI20051	Örkény
		Táborfalva

Pest Megye Natura 2000 területei (forrás: natura2000.eea.europa.eu)

